

Nazwa kierunku kształcenia:

Psychologia

Rodzaj przedmiotu: podstawowy

Opiekun: dr Ewa Stanisławiak

Poziom studiów (I lub II stopnia): Jednolite magisterskie

Tryb studiów: Niestacjonarne

Profil kształcenia (ogólnoakademicki czy praktyczny): ogólnoakademicki

Nazwa modułu (przedmiotu) kształcenia: Psychologia rozwoju człowieka (PSY-M.Z/5696)

Forma zajęć i punkty ECTS

	Liczba godzin	Punkty ECTS	Sposób zaliczenia
wykłady	48		egzamin
konsultacje	40		bez oceny
praca własna	62		
Razem	150	6	

Cele kształcenia

Celem wykładów jest przekazanie wiedzy na temat istoty rozwoju człowieka, poprzez zaprezentowanie najważniejszych teorii rozwoju psychicznego i kluczowych dla dyscypliny pojęć oraz ukształtowanie podstawowych schematów myślenia o zjawisku rozwoju psychicznego w ciągu życia. Rozwój człowieka jest prezentowany zarówno w ujęciu podłużnym, jak i poprzecznym, ukazującym zmiany i osiągnięcia zachodzące na kolejnych etapach życia ludzkiego: w dzieciństwie, adolescencji i dorosłości. Celem dodatkowym jest uwrażliwienie studentów na czynniki ryzyka w rozwoju na różnych jego etapach.

Efekty uczenia się

Kategoria: WIEDZA		
SYMBOL EFEKTU KSZTAŁCENIA	OPIS EFEKTU KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO
P_W1	Posiada wiedzę na temat psychicznego rozwoju człowieka w ciągu życia, od momentu poczęcia do śmierci. Rozumie naturę, przebieg oraz mechanizmy kształtowania się zmian rozwojowych oraz wzajemne związki między przebiegiem rozwoju a kontekstem kulturowo-społecznym. Posiada znajomość czynników ryzyka zakłóceń procesu rozwoju oraz zasad jego wspomagania.	Ps_A_W01 Ps_A_W02 Ps_A_W04 Ps_A_W06 Ps_A_W09
Kategoria: UMIEJĘTNOŚCI		
SYMBOL EFEKTU KSZTAŁCENIA	OPIS EFEKTU KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO
P_U1	Jest świadomy specyfiki badania dzieci, młodzieży, osób dorosłych. Posiada umiejętność uwzględniania w planowaniu badań psychologicznych metod adekwatnych do poziomu rozwoju osób badanych. Zna wybrane metody poznania dziecka, takie jak: obserwacja, wywiad ontogenetyczny, diagnoza dojrzałości szkolnej, techniki rysunkowe. Zna podstawowe sposoby transmisji wpływu wychowawczego.	Ps_A_U02 Ps_A_U07 Ps_A_U08
Kategoria: KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
SYMBOL EFEKTU KSZTAŁCENIA	OPIS EFEKTU KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO
P_K1	Przejawia refleksyjność i krytycyzm w posługiwaniu się koncepcjami o różnym rodowodzie teoretycznym. Jest zdolny do decentracji (w wymiarze dostrzegania perspektywy osób w różnym wieku życia). Jest wrażliwy na czynniki ryzyka na różnych etapach rozwoju.	Ps_A_K02 Ps_A_K03 Ps_A_K09

Treści programowe przedmiotu

NUMER	OPIS ZAGADNIENIA	FORMA ZAJĘĆ	LICZBA GODZIN
-------	------------------	-------------	---------------

NUMER	OPIS ZAGADNIENIA	FORMA ZAJĘĆ	LICZBA GODZIN
1	Wprowadzenie - tradycyjne i współczesne ujęcie rozwoju człowieka; . definicje rozwoju i zmiany rozwojowej; przedmiot i obszar rozwoju; cel i sens rozwoju; istota rozwoju: kierunkowość i postępowość; kierunki rozwoju: obiektywizacja poznania, samoświadomość, autonomizacja działania; zegar biologiczny i zegar społeczny; zmiany uniwersalne, wspólne i indywidualne wg H. Bee; główne problemy psychologii rozwojowej: dziedziczność czy środowisko, natura czy wychowanie, dojrzewanie czy uczenie się, ciągłość czy brak ciągłości, kumulacja czy transformacja, lokalność czy globalność. Periodyzacja życia ludzkiego.	wykłady	3 / 3
2	Teorie i koncepcje rozwoju - teorie natyivistyczne i enwironmentalistyczne, koncepcje interakcyjne, teorie rozwoju jedno-, dwu- i wieloczynnikowe; historia poglądów na dziecko i dzieciństwo. Mechanizmy i czynniki rozwoju - procesy: wzrastanie, dojrzewanie, uczenie się, socjalizacja; geny a środowisko - interakcja vs korelacja; modele rozwoju: liniowy, stadialny, cykliczno-fazowy.	wykłady	3 / 3
3	Badania nad rozwojem. Opis a wyjaśnianie w badaniach nad rozwojem. Podstawowe modele badań: mechanistyczny, organizmiczny, kontekstualny. Badanie rozwoju: podłużne, poprzeczne, sekwencyjne, badania kulturowo-przekrojowe. Projekty badań eksperymentalnych. Czynniki wpływające na trafność badań nad rozwojem. Problemy etyczne w badaniach nad rozwojem. Obserwacja jako podstawowa metoda poznania dziecka. Wywiad ontogenetyczny.	wykłady	6 / 6
4	Wybrane teorie i koncepcje rozwoju: psychoanaliza (teoria (pychoanalityczna Freuda; teoria rozwoju psychospołecznego Eriksona); teorie uczenia się (warunkowanie, kary i nagrody, teoria społecznego uczenia się); podejście humanistyczne (koncepcja samorealizacji Maslowa); podejście socjologiczne (koncepcja zadań rozwojowych Havighursta oraz koncepcja sezonów życia Levinsona); ekologiczna teoria rozwoju Bronfenbrennera; kulturowo - społeczna koncepcja rozwoju Wygotskiego.	wykłady	6 / 6
5	Teoria poznawczo-rozwojowa J. Piageta. Założenia ogólne. Pojęcia asymilacji i akomodacji. Równoważenie. Koncepcja rozwoju poznawczego. Pojęcie inteligencji. Stadia rozwoju poznawczego i ich charakterystyka. Niezmienniki.	wykłady	3 / 3
6	Rozwój moralny. Koncepcja J. Piageta i L. Kohlberga. Główne założenia koncepcji. Charakterystyka stadiów rozwoju.	wykłady	3 / 3
7	Rozwój płciowy - różnice płciowe; zaburzenia rozwoju; rozwój identyfikacji płciowej: tożsamość płciowa, pojęcie ciągłości płci, pojęcie trwałości płci; czynniki kształtujące płeć w procesie wychowania; koncepcja płci psychologicznej S. Bem; kryzys tożsamości płciowej u homoseksualistów; negatywne skutki nabywania właściwości typowych dla płci; pojęcie seksizmu; przeciwdziałanie seksizmowi w procesie wychowania.	wykłady	3 / 3
8	Rozwój społeczno-emocjonalny - podejście socjobiologiczne; badania Harlowa i ich reperkusji; narzędzia społecznej sygnalizacji; teoria przywiązania Bowlby'ego; fazy rozwoju przywiązania; Procedura Obcej Sytuacji Mary Ainsworth; rodzaje przywiązania; przywiązanie w dorosłości (autonomiczni, odrzucający, zaabsorbowani). Rozwój emocjonalny - wrodzoność emocji; podstawowe zmiany rozwojowe w zakresie: lęku, gniewu, radości; samokontrola emocjonalna i jej rozwój; rola wychowania dla rozwoju emocjonalnego dziecka.	wykłady	3 / 3

NUMER	OPIS ZAGADNIENIA	FORMA ZAJĘĆ	LICZBA GODZIN
9	Aktywność dziecka. Rola zabawy: natura zabawy, jej rodzaje i funkcje; teorie zabawy; zmiany zachodzące wraz z wiekiem w zabawie dziecięcej; istota zabaw paluszkowych i ich znaczenie; znaczenie zabaw tematycznych. Aktywność rysunkowa: fazy rozwoju rysunku w ujęciu S. Szumana (wskaźniki rozwoju rysunku., kryzysy w twórczości rysunkowej); wskaźniki talentu plastycznego; rysunkowe metody poznawania dziecka. Analiza rysunku jako metoda diagnostyczna. Rysunek Rodziny.	wykłady	3 / 3
10	Okres prenatalny, narodziny, noworodek - podstawowe wiadomości z genetyki zapłodnienia; rozwój w poszczególnych okresach życia w łonie matki, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju zmysłów; pamięć okresu prenatalnego; poród; faza noworodka; teratogeny, ich rodzaje i zasady wpływu; ciąża mnoga; specyfika wychowania bliźniąt.	wykłady	3 / 3
11	Wczesne dzieciństwo - rozwój postawy i lokomocji, rozwój chwytu i manipulacji, rozwój mowy. Średnie dzieciństwo - rozwój postawy i lokomocji, rozwój chwytu i manipulacji; dalszy rozwój mowy; zmiana środowiska - wyjście z domu; rola wychowania; dojrzałość szkolna. Późne dzieciństwo - główne osiągnięcia motoryczne, społeczne i poznawcze; szkoła a poczucie wartości; związki rówieśnicze. Wywieranie wpływu wychowawczego w okresie dzieciństwa.	wykłady	3 / 3
12	Adolescencja - pokwitanie; problemy wieku dorastania; zadania życiowe; zasady wychowania młodzieży wg I. Obuchowskiej. Wywieranie wpływu wychowawczego w okresie adolescencji.	wykłady	3 / 3
13	Wczesna, średnia i późna dorosłość - zadania rozwojowe; podstawowe zmiany w rozwoju fizycznym, poznawczym i społecznym; biologiczny i psychologiczno-podmiotowy wymiar starzenia się; teorie starzenia się; teorie adaptacji do starości; mądrość ludzi starych. Wspomaganie rozwoju w dorosłości.	wykłady	6 / 6

Warunki zaliczenia

WYKŁADY

FORMA ZALICZENIA	WAGA FORMY ZALICZENIA
Egzamin	100

Metody kształcenia

- Interaktywny wykład z wykorzystaniem sprzętu audiowizualnego.
- Prezentacje filmów, rozmów z dziećmi, wytworów dziecięcych
- Wspólne rozwiązywanie zadań, testów weryfikujących wiedzę przekazaną na wykładzie

Literatura przedmiotu (obowiązkowa)

- J. Trempała . Psychologia rozwoju człowieka. 2011
- B. Kaja . Psychologia wspomagania rozwoju. Zrozumieć świat życia człowieka. Wybrane rozdziały 2011

Literatura przedmiotu (uzupełniająca)

- H. Bee. Psychologia rozwoju człowieka. 2004
- A. Brzezińska. Psychologiczne portrety człowieka. Praktyczna psychologia rozwojowa. 2005
- B. Harwas-Napierała, J. Trempała. (red.). . Psychologia rozwoju człowieka. Rozwój funkcji psychicznych. 2004
- M. Przetacznik-Gierowska, M. Tyszkowa . Psychologia rozwoju człowieka. Zagadnienia ogólne. 2004
- H. R. Schaffer . Psychologia dziecka. 2005

Odniesienie efektów przedmiotowych do efektów kierunkowych, treści kształcenia, metod weryfikacji

SYMBOL EFEKTU KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO TREŚCI KSZTAŁCENIA (NAUCZANIA)	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO METODY WERYFIKACJI
WIEDZA			
P_W1	Ps_A_W01 Ps_A_W02 Ps_A_W04 Ps_A_W06 Ps_A_W09	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13	Egzamin pisemny - test plus pytania otwarte
SYMBOL EFEKTU KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO TREŚCI KSZTAŁCENIA (NAUCZANIA)	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO METODY WERYFIKACJI
UMIEJĘTNOŚCI			
P_U1	Ps_A_U02 Ps_A_U07 Ps_A_U08	1 3 5 6 8 9 10 11 12 13	Egzamin pisemny - część test i pytania otwarte Esej (jako możliwość zdobycia punktów dodatkowych)
SYMBOL EFEKTU KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO EFEKTU KIERUNKOWEGO	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO TREŚCI KSZTAŁCENIA (NAUCZANIA)	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO METODY WERYFIKACJI
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
P_K1	Ps_A_K02 Ps_A_K03 Ps_A_K09	2 4 7 8 10 11 12 13	Egzamin pisemny - test plus pytania otwarte Esej (jako możliwość zdobycia punktów dodatkowych)